
Jak si vybrat fakultu pro společenskovední studia?

Jak si vybrat fakultu pro společenskovední studia?

Václav Hampl

V českých novinách se v poslední době občas objeví více nebo méně zdařilé pokusy seřadit české vysoké školy a jejich fakulty podle kvality. Jedním z cílů tohoto chvályhodného snažení je poradit uchazečům o studium na vysokých školách, jak si z bohaté nabídky vybrat. Zajímá-li nás univerzitní sektor, je jistě podstatné posvětit si na vědeckou produktivitu jednotlivých institucí. Živý kontakt studentů s aktivní a mezinárodně přínosnou vědeckou prací totiž tvoří jádro toho, čemu říkáme univerzitní vzdělání.

Je proto správné, že se právě na vědeckou výkonnost v minulém týdnu zaměřila analýza MF Dnes. Je také chvályhodné, že pro posouzení vědecké produktivity použila mezinárodně respektovaný parametr, totiž počet vědeckých publikací v databázi ISI a počet publikací ve špičkových vědeckých periodících Nature a Science. Je ale třeba dodat, že tyto ukazatele jsou velmi vhodné pro posouzení vědecké aktivity přírodovědně a lékařsky zaměřených oborů, ale bohužel (přínejmenším prozatím) příliš dobře nehodnotí aktivitu v oborech humanitních. Tam je totiž častějším výstupem vědecké práce solidní rozsáhlá monografie (které ISI nesleduje) než kratší zprávy ve vědeckých periodících.

Tento problém je dobře vidět v tabulkách MFDnes. Zatímco pro výkonnější fakulty v přírodovědné a lékařské kategorii je ukazatel ISI v řádu několika stovek, v oborech humanitních (vč. pedagogiky, práva apod.) nepřesáhne ISI tři desítky ani u největších fakult. Většina společenskovedních fakult je pak seřazena na základě pouhých několika publikací v ISI. Dvě třetiny ze 45 hodnocených společenskovedních fakult má méně než 3 záznamy v ISI; více než třetina (17 fakult) nemá žádný. Největší vliv na řazení fakult pak vlastně má druhý hlavní parametr MFD, totiž počet studentů. Např. i když koeficient MFD je více než čtyřnásobný pro Fakultu sportovních studií MU než pro Pedagogickou fakultu UJEP (0,9 vs. 0,2), je poněkud těžké uvěřit, že je prvně jmenovaná skutečně o tolik lepší, když obě mají po jediné publikaci v ISI, ale fakultě UJEP se toto číslo dělí větším počtem studentů. Koeficient MFD, jakkoliv je velmi vypovídající pro přírodovědné a lékařské fakulty, se tedy jeví jako málo použitelný až zavádějící pro fakulty společenskovední.

Je tedy možné zájemcům o společenskovední studia nějak kvalifikovaněji poradit? Poměrně velmi dobrý nástroj nám poskytuje hodnocení vědeckého výkonu českých institucí prováděné vládou pro výzkum a vývoj (RVV). To na rozdíl od ISI zohledňuje i ty typy vědeckých výstupů, které jsou pro společenskovední obory běžnější a navíc jim přidává váhu podle (odhadu) kvality. Je tedy možné postupovat stejně jako MFD, pouze ve výpočtu koeficientu nahradit ISI váženými výsledky podle RVV. Výsledky takového postupu jsou v příložených tabulkách. Vidíme podstatně přesnější seřazení společenskovedních fakult. Stejným způsobem lze srovnat i celé vysoké školy (viz tab.). Tento postup má tu výhodu, že nejen více zohledňuje práci v humanitních vědách, ale sleduje i praktické výstupy v technických oborech (patenty a pod., které jsou součástí hodnocení RVV) a všem výsledkům přiděluje váhu podle kvality publikací.

Fakulty filozofické a společenskovední	VS	Velikost	RVV	Koef RVV
FF UK	UK	7.4	5487	742
FSV	UK	3	2026	675
ISS MU	MU	3	1770	590
FF OU	OU	2	752	376
FF MU	MU	6.9	1854	269
FF UP	UP	4.4	917	208
Filozof.-přírodověd. f. SU	SU	2.2	391	178
FF JČU	JCU	1.2	56	47
FHS UK	UK	1.8	78	43
FF UPar	UPar	1.3	28	22
FF ZČU	ZCU	2.7	25	9
FF UJEP	UJEP	0.2		0
FHS UHK	UHK	0.5		0
Fakulty právnické, ekonomické a infromatické	VS	Velikost	RVV	Koef RVV

Informatika MU	MU	2	6564	3282
Všechny fakulty VŠE	VSE	15.5	12964	836
Provozně ekonomická F. MZLU	MZLU	2.6	2004	771
Ekonomická F. VŠBTUO	VSBTUO	5.4	4129	765
F. podnikatelská VUT	VUT	1.3	960	738
Hospodářská F. TUL	TUL	1.3	858	660
F. ekonomicko-správní UPar	UPar	2.3	1191	518
F. managementu a ekon. UTB	UTB	3.1	1559	503
Obch. podnikatelská F. SU	SU	2.9	1456	502
Provozně ekon. F. CZU	ZCU	6.6	3269	495
Ekonomicko-správní F. MU	MU	3.4	1457	428
F. informatiky a managementu UHK	UHK	2	748	374
PF UK	UK	4.6	1239	269
F. sociálně ekon. UJEP	UJEP	1.9	457	241
F. ekonomická ZČU	ZCU	2.2	120	54
PF MU	MU	3.5	122	35
PF UP	UP	1.3	7	5
Apl. matematiky a managementu UTB	UTB	0.8		0
F. multimed. komunikací UTB	UTB	1		0
PF ZČU	ZCU	2.4		0

Fakulty pedagogické a VS	Velikost	RVV	Koef RVV
--------------------------	----------	-----	----------

FTVS	UK	2.2	1905	866
F. Tel. kult. UP	UP	1.8	1269	705
PedF JČU	JCU	3.2	1869	584
PedF TUL	TUL	2.3	1256	546
PedF UK	UK	4.3	2032	473
PedF UJEP	UJEP	4	1409	352
PedF OU	OU	3.2	597	186
PedF UP	UP	3.7	548	148
PedF MU	MU	5.2	722	139
PedF UHK	UHK	4.4	434	99
PedF ZČU	ZCU	3.3	81	25
F. Sport. stud. MU	MU	1.1	6	5

Srovnání škol	vysokých RVV s váhou	Velikost	Koef RVV
---------------	----------------------	----------	----------

VŠCHT	36065	4	9016
UK	157417	41	3839
ČVUT	68432	21	3259
VFU	8082	3	2694
VUT	42336	20	2117
UPar	16542	8	2068
MZLU	15384	9	1709
MU	56010	33	1697
TUL	10910	8	1364
JČU	12391	10	1239
UP	22095	18	1228

ČZU	15634	15	1042
VSB-TUO	20681	20	1034
VŠE	12964	15	864
UTB	8347	10	835
OU	5327	8	666
ZČU	10285	16	643
SU Opava	2406	5	481
UJEP	2891	9	321
UHK	1182	7	169
Jihlava		1	0